

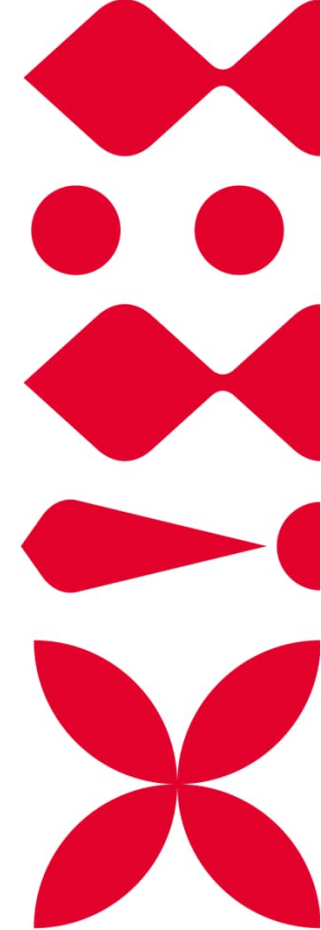
Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kotoutumisesta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Arto Sihvonen 23.4.2024

1. Kotoutumisen edistämisen rahoitus

- Laskennallisen korvauksen lyhentäminen kahteen ja kolmeen vuoteen voi johtaa siihen, että kunnat eivät vastaanota korvaukseen oikeuttavia maahanmuuttajia.
- Ensimmäisen vuoden korotettu korvaus yli 18-vuotiaista on kannatettava muutos; jos korvausaikoja lyhennetään, tulee korotettu korvaus yli 18-vuotiaista maksaa kahden ensimmäisen vuoden osalta, koska käytäntö on osoittanut, että maahanmuuttopalveluiden ja erityisesti monikielisen yhteiskuntaorientaation tarve ajoittuu erityisesti 2-3 ensimmäiseen vuoteen.
- Rahoitukseen liittyvät heikennykset vaikuttavat välillisesti kuntien mahdollisuuksiin saada työvoimaa maahan muuttaneiden joukosta.

2. Tulkitseminen ja kääntäminen

- Kunnissa käytetään jo tällä hetkellä etätulkkauksia – läsnäolotulkkauksen määrä on hyvin pieni.
- Tulkitsemiskustannusten korvaamisen siirtäminen osaksi laskennallisia korvauksia vuoden 2025 alusta alkaen voi aiheuttaa tulkkauksen käytön vähenemistä, ja johtaa maahanmuuttajien oikeudellisen aseman heikkenemiseen. Todellisten kustannusten korvaaminen on toimivampi vaihtoehto, koska laskennallisten korvausten taso on ollut jo pitkään riittämätön.
- Tulkkauksen mahdollinen väheneminen vaikuttaa haitallisesti kuntien maahanmuuttohenkilöstön työn laatuun.
- Kunnalle maksettavien tulkkaukorvausten määrä putoaa korvausvuosien määrän vähentämisen myötä – haaste maahanmuuttajien suomen kielen oppimiselle
- peruuntuneen tulkkaustapahtuman kustannusten siirtäminen maahanmuuttaja-asiakkaalle lisää laskutukseen liittyvän byrokratian määrää.

3. Huomiot muihin esitettyihin muutoksiin

- Alaikäisenä ilman huoltajaa maahan tulleiden lasten ja nuorten kotoutumislain mukaisen tuen ikärajan laskeminen on kannatettava ajatus, koska lapset ja nuoret sopeutuvat muuttuviin olosuhteisiin aikuisväestöä paremmin.
- Jälkihuollon yksilölliset tarpeet tulee tunnistaa ja niihin tulee panostaa
- Maahanmuuttajaäitien aseman parantaminen on välttämätöntä, jotta mm. kulttuurisiin eroihin ja käytännön tilanteisiin (lasten hoito) liittyvät esteet naisten työllistymiseen voidaan poistaa.
- Maahanmuuttajien oman vastuun lisääminen käytännön asioiden hoitamisessa ja kotoutumisessa nopeuttaa kotiutumista ja edistää työllistymistä.

3. Huomiot muihin esitettyihin muutoksiin

- Työnjaon ja vastuiden tarkentamista kuntien ja hyvinvointialueiden välillä tarvitaan (esim. asumiseen ja kaupassakäyntiin liittyvät ohjauspalvelut).
- Muutosten vaikutusten seuranta on välttämätöntä – maahanmuuton ja kotouttamisen merkitystä työvoiman saatavuuteen ei voi korostaa liikaa, ja kotoutumispalveluiden ennaltaehkäisevä ja ennakoiva vaikutus on syytä muistaa.
- Kuntien kotouttamiskäytännöissä ja –resursseissa on suuria eroja, valtiolta tulevaa rahoitusta saavien kuntien käytäntöjä olisi syytä yhtenäistää.
- Viranomaisprosessien sujuvuutta ja viranomaisten välistä yhteistyötä tulee edistää nimenomaan asiakasnäkökulmasta.
- Kielikoulutuksen saavutettavuus on turvattava kaikille maahanmuuttajille.

